

ВИСНОВКИ
експертної комісії щодо первинної акредитаційної експертизи
підготовки бакалаврів за напрямом підготовки 6.030302 «Реклама і зв'язки з
громадськістю (за видами діяльності)» галузі знань 0303 «Журналістика та інформація»
у Харківському національному економічному університеті
імені Семена Кузнеця

Відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України № 703-л від 23 травня 2019 року з метою проведення первинної акредитаційної експертизи експертна комісія Міністерства освіти і науки України у складі:

Іванова Валерія Феліксівича – завідувача кафедри реклами та зв'язків з громадськістю Київського національного університету імені Тараса Шевченка, доктора філологічних наук, професора – голови комісії;

Коника Дмитра Леонідовича – доцента кафедри зв'язків з громадськістю Національного університету «Києво-Могилянська академія», кандидата соціологічних наук – члена комісії;

у період з 29 по 31 травня 2019 року включно, безпосередньо у навчальному закладі розглянула подану Харківським національним економічним університетом імені Семена Кузнеця акредитаційну справу та провела експертне оцінювання відповідності освітньої діяльності закладу вищої освіти державним вимогам щодо акредитації напряму підготовки 6.030302 «Реклама і зв'язки з громадськістю (за видами діяльності)» галузі знань 0303 «Журналістика та інформація».

Експертизу проведено у відповідності до вимог, передбачених Державними вимогами до акредитації, Постановою Кабінету Міністрів України від 9 серпня 2001 року № 978 «Про затвердження Положення про акредитацію вищих навчальних закладів і спеціальностей у вищих навчальних закладах та вищих професійних училищах», Постановою Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 року №1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти».

Акредитаційна експертиза проведена за такими напрямками:

1) підтвердження достовірності інформації, поданої Харківським національним економічним університетом імені Семена Кузнеця до Державної освітньої установи «Навчально-методичний центр з питань якості освіти» у зв'язку з проведенням первинної акредитаційної експертизи підготовки фахівців за напрямом підготовки 6.030302 «Реклама і зв'язки з громадськістю (за видами діяльності)»;

2) виявлення повноти організаційного та навчально-методичного забезпечення освітнього процесу підготовки бакалаврів;

3) підтвердження відповідності встановленим законодавством вимогам щодо якісного складу кадрового забезпечення напряму підготовки 6.030302 «Реклама і зв'язки з громадськістю (за видами діяльності)», науково-методичного рівня та підвищення кваліфікації викладачів, забезпечення нормативних вимог до чисельності, рівня науково-дослідної діяльності випускової кафедри управління соціальними комунікаціями ХНЕУ ім. С. Кузнеця;

4) підтвердження відповідності нормативам Міністерства освіти і науки України щодо матеріально-технічного та інформаційного забезпечення напряму підготовки, який акредитується.

У підсумку перевірки та оцінювання матеріалів експертна комісія констатує таке.

1. Загальна характеристика ХНЕУ ім. С. Кузнеця та напряму підготовки 6.030302 «Реклама і зв'язки з громадськістю (за видами діяльності)»

1.1. Загальна характеристика навчального закладу

Повна назва закладу вищої освіти: Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця.

Поштова адреса: 61166, м. Харків, пр. Науки, 9-А.

Голова комісії:

В. Ф. Іванов, д. філол. н., професор

Юридична адреса, адреса електронної пошти, адреса Web-сайту закладу вищої освіти: 61166, м. Харків, пр. Науки, 9-А; Email: post@hneu.edu.ua; http://www.hneu.edu.ua.

Юридичні підстави для здійснення освітньої діяльності: ліцензія (відомості про право здійснення освітньої діяльності у сфері вищої освіти станом на 15.05.2019 р.), наказ МОН України № 69-Л від 31.03.2017 р.

Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця (ХНЕУ ім. С. Кузнеця) – правонаступник Харківського інженерно-економічного інституту – був заснований 22 жовтня 1930 року на базі промислового факультету Харківського інституту народного господарства.

У 1994 році інститут отримав IV рівень державної акредитації вищих навчальних закладів і Постановою Кабінету Міністрів України від 20 квітня 1994 року був перетворений на Харківський державний економічний університет.

У 2004 році, відповідно до рішення Державної акредитаційної комісії (протокол № 50 від 13.04.2004 р.), університет підтвердив IV рівень акредитації. Указом Президента України від 21 серпня 2004 року № 956/2004 університету надано статус національного.

У 2013 році ХНЕУ було присвоєно ім'я лауреата Нобелівської премії з економіки 1971 року Семена Кузнеця.

У 2014 році, відповідно до рішення Акредитаційної комісії (протокол № 110 від 8 липня 2014 р.), університет підтвердив IV рівень акредитації.

Комісією були перевірені Відомості про право здійснення освітньої діяльності в ХНЕУ ім. С. Кузнеця станом на 04.06.2018 р., сертифікат про акредитацію університету за IV рівнем РД-IV № 2171877.

1.2. Загальна характеристика напрямку підготовки

Підготовка бакалаврів за напрямом підготовки 6.030302 «Реклама і зв'язки з громадськістю (за видами діяльності)» здійснюється кафедрою управління соціальними комунікаціями ХНЕУ ім. С. Кузнеця з 2015 р.

Кафедру управління соціальними комунікаціями очолює кандидат педагогічних наук, доцент Яресько Катерина Вікторівна, яка є фахівцем в галузі журналістики, соціальної реклами та медіакомунікацій. За період роботи Яресько К. В. підготовлено більше 125 наукових та навчально-методичних праць, у тому числі чотири монографії (з них одна одноосібна), один навчальний посібник. Під її керівництвом захищено 3 кандидатські дисертації. Яресько К. В. є громадянським журналістом та блогером, працює в сфері журналістських розслідувань.

Яресько К. В. надає наукові та практичні консультації, проводить тренінги для ГУ СБУ в АР Крим (з дислокацією в м. Херсон) та Прокуратури Автономної Республіки Крим (м. Київ). За наказом № 19 від 27.04.2018 р. Прокуратури АРК є членом робочої групи, створеної з метою вивчення питань, пов'язаних з вчиненням на тимчасово окупованій території півострова Крим правопорушень, які відповідно до норм міжнародного права є воєнними злочинами, на які поширюється юрисдикція Міжнародного кримінального суду.

Яресько К. В. бере участь у роботі Асоціації дитячої телевізійної творчості «Дитятко» та участь у роботі журі міжнародного дитячого телевізійного фестивалю «Дитятко».

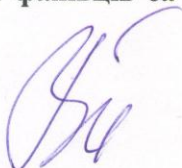
У грудні 2014 року Яресько К. В. за волонтерську та громадську діяльність Президентом України нагороджена медаллю «За працю та звитягу».

Кафедра має угоди про співробітництво з ЗВО України та суб'єктами господарювання, здійснює постійне вдосконалення змісту навчальних дисциплін, що корелює з останніми досягненнями в сфері реклами та зв'язків з громадськістю.

Висновок. Експертна комісія перевірила оригінали документів про право здійснення освітньої діяльності в ХНЕУ ім. С. Кузнеця і констатує, що матеріали акредитаційного аналізу за переліком, обсягом та повнотою відповідають Державним вимогам до акредитації.

Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця має усі підстави для підготовки фахівців за напрямом підготовки 6.030302 «Реклама і зв'язки з

Голова комісії:

В. Ф. Іванов, д. філол. н., професор

громадськістю (за видами діяльності)» галузі знань 0303 «Журналістика та інформація» згідно з діючими акредитаційними вимогами.

2. Звіт-аналіз за результатами освітньої діяльності відповідно до звітнього навчального плану

2.1. Відповідність державним вимогам щодо якісних характеристик підготовки фахівців

На підставі аналізу поданих на акредитацію матеріалів і проведеної на місці акредитаційної експертизи підготовки фахівців напряму підготовки 6.030302 «Реклама і зв'язки з громадськістю (за видами діяльності)» у Харківському національному економічному університеті імені Семена Кузнеця експертна комісія дійшла висновку, що якість підготовки фахівців відповідає Державним вимогам до акредитації (таблиця дотримання ХНЕУ ім. С. Кузнеця нормативних вимог щодо якісних характеристик підготовки фахівців за напрямом підготовки 6.030302 «Реклама і зв'язки з громадськістю (за видами діяльності)» наведена у Додатку А).

2.2. Якість підготовки і використання випускників

Експертна комісія перевірила обсяг та динаміку контингенту студентів та підтверджує його відповідність заявленому ліцензованому обсягу.

Аналіз результатів освітньої діяльності, проведений за показниками успішності навчання студентів напряму підготовки 6.030302 «Реклама і зв'язки з громадськістю (за видами діяльності)» (екзаменаційна сесія та за контрольними вимірюваннями залишкових знань) підтверджує достатній рівень підготовки фахівців з дисциплін різних циклів.

У процесі акредитаційної експертизи здійснені комплексні контрольні роботи з циклів:

загальної підготовки, а саме з дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)»;

професійної підготовки, а саме з дисциплін «Масова комунікація і інформація», «Подієвий PR» та «Медіапланування».

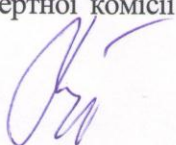
Екзамени проводилися у письмовій формі за екзаменаційними білетами. Екзаменаційні білети склалися із завдань різного ступеня складності, які перевіряють рівень оволодіння студентами теоретичними знаннями та професійними компетентностями в галузі журналістики та інформації, виходячи з особливостей тих питань, що розглядаються в межах кожної навчальної дисципліни.

Контроль проведений за завершеними навчальними дисциплінами відповідно до діючих програм із використанням пакетів комплексних контрольних робіт, які розроблені відповідними кафедрами університету. У виконанні комплексних контрольних робіт брали участь студенти денної форми навчання групи 6.05.73.15.01.

Рівень підготовки бакалаврів за напрямом підготовки 6.030302 «Реклама і зв'язки з громадськістю (за видами діяльності)» відповідає необхідним вимогам, про що свідчать порівняльні результати виконання комплексних контрольних робіт при проведенні самоаналізу та акредитаційної експертизи студентами денної форми навчання підготовки бакалаврів напряму 6.030302 «Реклама і зв'язки з громадськістю (за видами діяльності)» (Додаток В). Показники абсолютної успішності студентів напряму підготовки 6.030302 «Реклама і зв'язки з громадськістю (за видами діяльності)» знаходяться на рівні 100%, показники якісної успішності денної форми навчання складають відповідно 55%, 95%, 95%, 70%. Загальна якість виконання завдань з дисциплін складає: за загальним циклом підготовки – 55%; за професійним циклом підготовки – 87%. Абсолютна успішність студентів напряму підготовки 6.030302 «Реклама і зв'язки з громадськістю (за видами діяльності)» за результатами практичної підготовки складає 100 %, а якісна – 90 %.

За результатами самоаналізу за навчальною дисципліною «Українська мова (за професійним спрямуванням)» якісна успішність складає – 50%, середній бал – 3,6. За результатами перевірки експертної комісії якісна успішність складає – 50%, відхилення – 0%. За

Голова комісії:

В. Ф. Іванов, д. філол. н., професор

результатами самоаналізу за навчальною дисципліною «Масова комунікація і інформація» якісна успішність складає – 90%, середній бал – 4.1. За результатами перевірки експертної комісії якісна успішність складає – 90%, відхилення – 0%. За результатами самоаналізу за навчальною дисципліною «Подієвий PR» якісна успішність складає 95%, середній бал – 4.3. За результатами перевірки експертної комісії якісна успішність складає – 90%, відхилення – 5%. За результатами самоаналізу за навчальною дисципліною «Медіапланування» якісна успішність складає – 70%, середній бал – 3,8. За результатами перевірки експертної комісії якісна успішність складає 70%, відхилення – 0%.

Такі результати засвідчують достатній рівень засвоєння студентами навчального матеріалу, що формує відповідні професійні компетентності майбутніх фахівців у сфері реклами і зв'язків з громадськістю.

2.3. Опис внутрішньої системи забезпечення якості освітньої діяльності

Внутрішня система забезпечення якості у ХНЕУ ім. С. Кузнеця базується на основі Рекомендацій Європейського Парламенту і Ради ЄС від 23 квітня 2008 р. щодо затвердження Європейської рамки кваліфікацій для навчання впродовж життя (2008/С 111/01); Стандартів і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти, підготовлених для ухвалення на конференції Міністрів в Єревані, ухвалених 14-15 травня 2015 р.; Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII; Постанови Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187 «Про затвердження ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти»; Постанови Кабінету Міністрів України від 14.12.2011 р. № 1283 «Про затвердження Порядку проведення моніторингу та оцінки якості освіти»; Концептуальних засад розвитку Харківського національного економічного університету до 2020 року, затверджених на конференції трудового колективу, протокол № 7 від 26.03.2012 р.

Система внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у ХНЕУ ім. С. Кузнеця передбачає здійснення відповідних процедур та заходів за напрямками: управління якістю освітньої діяльності, формування політики якості; забезпечення якості освітніх програм, розроблення, затвердження, моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм; забезпечення якості професорсько-викладацького складу, підвищення кваліфікації науково-педагогічних і педагогічних працівників; студентоцентроване навчання, викладання та оцінювання здобувачів вищої освіти; формування академічної культури, запобігання та виявлення академічного плагіату; забезпечення навчальними ресурсами, необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, підтримка студентів; інформаційний менеджмент, використання інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом; забезпечення публічності інформації; циклічне зовнішнє забезпечення якості.

Організаційна структура управління забезпеченням якості містить:

дорадчі органи управління щодо внутрішнього забезпечення якості: вчена рада ХНЕУ ім. С. Кузнеця, вчені ради факультетів, студентська академічна рада, робочі групи та експертні комісії за напрямками внутрішнього забезпечення якості, уповноважені з якості на факультетах, уповноважені з якості на кафедрах, студентські групи з якості за спеціальностями, фокус групи представників роботодавців, бізнес-структур;

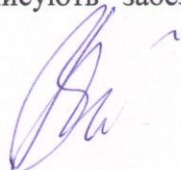
структурні підрозділи, що координують та виконують функції забезпечення якості: відділ забезпечення якості освіти та інноваційного розвитку, методичний відділ, навчальний відділ, відділ маркетингу та корпоративних комунікацій, відділ молодіжної політики та соціального розвитку, відділ працевлаштування студентів та взаємодії з бізнес-структурами, відділ профорієнтації та роботи з обдарованими учнями, відділ заочної, дистанційної та післядипломної освіти, відділ аспірантури і докторантури.

Основні нормативні документи, що регулюють внутрішнє забезпечення якості:

Інтегральний документ: Положення «Про внутрішнє забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у Харківському національному економічному університеті імені Семена Кузнеця» (2016 р.).

Документи, що описують забезпечення якості студентоцентрованого навчання та викладання:

Голова комісії:

В. Ф. Іванов, д. філол. н., професор

Тимчасове Положення про організацію освітнього процесу в Харківському національному економічному університеті імені Семена Кузнеця (2016 р.);

Положення «Про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу в ХНЕУ ім. С. Кузнеця» (2016 р.);

Кодекс професійної етики та організаційної культури працівників і студентів Харківського національного економічного університету (2008 р.).

Документи, що описують забезпечення якості освітніх та навчальних програм: Методичні підходи до формування варіативної складової освітніх програм в Харківському національному економічному університеті імені Семена Кузнеця (2016 р.); Положення «Про робочу програму навчальної дисципліни у ХНЕУ ім. С. Кузнеця» (2018 р.).

Документи, що описують забезпечення якості ресурсного забезпечення освітнього процесу: Положення «Про інституційний репозитарій ХНЕУ ім. С. Кузнеця (2012 р.); Положення «Про персональну навчальну систему як складову управління самостійною роботою студентів ХНЕУ» (2013 р.); Положення «Про структуру, зміст та обсяги навчально-методичних видань» (2008 р.), Положення «Про порядок проходження рукопису від його підготовки до видання у ХНЕУ ім. С. Кузнеця» (2016 р.).

Документи, що описують забезпечення контролю якості результатів навчання: Положення про державну атестацію випускників Харківському національному економічному університеті імені Семена Кузнеця» (2017 р.); Положення «Про моніторинг та самооцінку якості результатів навчання студентів у ХНЕУ ім. С. Кузнеця» (2016 р.); Тимчасове Положення «Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою» (2013 р.); Положення «Про проведення письмових екзаменів у Харківському національному економічному університеті імені Семена Кузнеця», (2015 р.); Положення «Про порядок формування рейтингу успішності студентів ХНЕУ ім. С. Кузнеця для призначення стипендій» (2017 р.).

Документи, що описують забезпечення якості професорсько-викладацького складу:

Положення «Про порядок конкурсного відбору науково-педагогічних працівників Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця та укладання з ними трудових договорів (контрактів)» (2015 р.);

Положення про планування та облік роботи науково-педагогічних і педагогічних працівників (2015 р.);

Методика кількісної оцінки науково-педагогічної діяльності викладачів університету (2012 р.);

Положення про організацію навчального процесу з підвищення кваліфікації та стажування фахівців, педагогічних і науково-педагогічних працівників (2015 р.).

Документи, що регламентують визнання кваліфікацій студентів: Положення «Про порядок замовлення, видачі та обліку документів про вищу освіту в Харківському національному економічному університеті імені Семена Кузнеця» (2016 р.); Опис документів про вищу освіту державного зразка та додатків до них, академічної довідки (ухвалено Вченою радою, 2016 р.).

Інформаційний менеджмент внутрішнього забезпечення якості здійснюється з використанням корпоративної інформаційної системи у корпоративній мережі, до якої підключені усі підрозділи, що дає змогу працювати з корпоративною базою даних і електронною поштою, користуватись мережею Інтернет.

Корпоративно-інформаційна система ХНЕУ ім. С. Кузнеця забезпечує збір, аналіз і використання відповідної інформації для ефективного управління якістю освітньої діяльності на основі використання інформаційних систем та містить підсистеми: «Управління роботою приймальної комісії», «Управління персоналом» (модулі «Деканат», «Співробітники», «Гуртожиток», «Рейтинг»; «Управління навчальним процесом», «Управління фінансово-економічною діяльністю», «Електронний журнал»).

Публічна інформація. ХНЕУ ім. С. Кузнеця забезпечує прозорість, легкодоступність до інформації про свою діяльність, спеціальності, освітні програми, результати освітньої

Голова комісії:

В. Ф. Іванов, д. філол. н., професор

діяльності шляхом її висвітлення на офіційному сайті ХНЕУ ім. С. Кузнеця, ЗМІ, оприлюднення інформаційних та звітних матеріалів на заходах різного рівня.

2.4. Перелік зауважень (приписів) контролюючих органів та заходи щодо їх усунення

Оскільки акредитація підготовки фахівців за напрямом підготовки 6.030302 «Реклама і зв'язки з громадськістю (за видами діяльності)» у Харківському національному економічному університеті імені Семена Кузнеця є первинною, то зауваження (приписи) контролюючих органів відсутні, відповідно і заходи щодо їх усунення в акредитаційній справі не зазначаються.

Висновок. Експертна комісія зазначає, що показники успішності та якості виконання комплексних контрольних робіт з навчальних дисциплін знаходяться на рівні, який відповідає Державним вимогам до акредитації. Розбіжності в показниках успішності та якості виконання комплексних контрольних робіт при проведенні самоаналізу та під час проведення зрізів знань експертною комісією знаходяться в межах допустимих показників.

Система внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти ХНЕУ ім. С. Кузнеця відповідає встановленим стандартам і забезпечує якісну підготовку фахівців напряму підготовки 6.030302 «Реклама і зв'язки з громадськістю (за видами діяльності)».

3. Організаційне та навчально-методичне забезпечення освітнього процесу

Організація освітнього процесу здійснюється кафедрою управління соціальними комунікаціями ХНЕУ ім. С. Кузнеця на основі освітньо-професійної програми, навчальних планів, що розроблені та затверджені згідно з діючими нормами та вимогами Міністерства освіти і науки України.

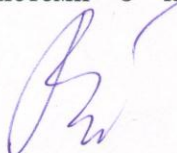
Комісія перевірила навчально-методичне забезпечення навчального процесу підготовки бакалаврів, яке включає: навчальний план, робочі програми навчальних дисциплін з усіх базових і вибіркових дисциплін, програми навчальної, виробничої практики, навчальні посібники, підручники, наукову літературу, методичні матеріали до лабораторних та практичних занять, контрольні завдання, контрольні роботи з навчальних дисциплін, текстові та електронні варіанти тестів, тренувальних вправ, методичні матеріали з управління самостійною роботою студентів, виконання курсових робіт.

Студенти напряму підготовки 6.030302 «Реклама і зв'язки з громадськістю (за видами діяльності)» повністю забезпечені навчально-методичними виданнями з усіх дисциплін навчального плану.

Навчально-методичне забезпечення навчального процесу з кожної дисципліни зосереджено в навчально-методичному комплексі дисципліни (НМКД) у складі робочої програми, методичного забезпечення усіх видів занять, програмних продуктів. В цілому експертна комісія відзначає позитивну практику комплексного підходу до робочих програм навчальних дисциплін (робочі програми містять складові методичних рекомендацій, затверджуються та рекомендуються до видання відповідно до «Положення про порядок проходження рукопису від його підготовки до видання у ХНЕУ ім. С. Кузнеця», затвердженим наказом № 59 від 30.03.2016 р.).

За всіма навчальними дисциплінами розроблені методичні рекомендації до лабораторних та практичних занять (за потребою). Викладання дисциплін здійснюється у формі проведення лекцій, лабораторних і практичних занять, через виконання індивідуальних завдань під керівництвом викладача. Найбільше годинне навантаження за формами занять у розрізі годин, які передбачені навчальним планом, припадає на лабораторні та практичні заняття. В ХНЕУ ім. С. Кузнеця запроваджена система самостійної роботи студентів з використанням комп'ютерної техніки та відповідного програмного забезпечення на сайті університету: персональні навчальні системи з кожної дисципліни (ПНС), які студенти широко

Голова комісії:

В. Ф. Іванов, д. філол. н., професор

використовують у процесі підготовки до лекцій, лабораторних занять, практичних занять, контролю знань.

Для комплексної перевірки знань з навчальних дисциплін розроблено необхідні засоби діагностики якості вищої освіти.

Навчальним планом підготовки бакалаврів за напрямом підготовки 6.030302 «Реклама і зв'язки з громадськістю (за видами діяльності)» передбачено виконання курсових робіт з навчальних дисциплін «Теорія і практика рекламної та PR-діяльності», «Організація PR-діяльності», «Продакшн», «Медіапланування». В рамках підсумкової атестації – виконання комплексного консультативного проекту.

Для забезпечення підготовки студентами комплексного консультативного проекту викладачами кафедри управління соціальними комунікаціями підготовлено перелік тем проєктів для бакалаврів та розроблені методичні рекомендації щодо їх виконання.

Оцінювання знань і вмінь студентів в ХНЕУ ім. С. Кузнеця здійснюється відповідно до Тимчасового положення «Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою», яке визначає єдині підходи до використання накопичувальної бально-рейтингової системи (НБРС) для всіх структурних підрозділів (кафедри, факультети, відділи), спеціальностей, рівнів підготовки студентів.

З метою оцінювання компетентностей за кожною навчальною дисципліною розроблено Робочий план (технологічна карта) накопичувальних рейтингових балів з навчальної дисципліни та Рейтинг-план дисципліни.

Основним джерелом навчально-методичного забезпечення підготовки бакалаврів з напрямку підготовки 6.030302 «Реклама і зв'язки з громадськістю (за видами діяльності)» є бібліотечний та кафедральний фонди, електронні засоби інформації. Читальні зали університету забезпечені фаховими періодичними виданнями, студенти мають вільний доступ до цифрового репозитарію Світового банку. У навчальному процесі використовуються прикладні комп'ютерні програми (графічні та текстові редактори), електронні посібники, мультимедійні засоби. Студенти мають доступ до електронної бази даних із законодавства України «Ліга-закон», що дозволяє використовувати в навчальному процесі чинні нормативні акти і відстежувати відповідні зміни.

Комп'ютерна мережа ХНЕУ ім. С. Кузнеця підключена до мережі Інтернет, що дає доступ до нього викладачам та студентам. Викладачами кафедри управління соціальними комунікаціями лекційні заняття проводяться в формі мультимедійних презентацій з використанням відповідного обладнання.

Висновок. Стан організаційного та навчально-методичного забезпечення освітнього процесу напрямку підготовки 6.030302 «Реклама і зв'язки з громадськістю (за видами діяльності)» відповідає Державним вимогам до акредитації. Експертна комісія рекомендує активізувати роботу з підготовки навчальних посібників з фахових дисциплін.

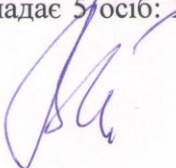
4. Кадрове забезпечення освітнього процесу

Підготовку бакалаврів за напрямом підготовки 6.030302 «Реклама і зв'язки з громадськістю (за видами діяльності)» забезпечують 25 провідних фахівців, які працюють на постійній основі. Частка науково-педагогічних працівників з науковими ступенями та вченими званнями, які забезпечують викладання лекційних годин дисциплін навчального плану, складає 100%. У складі науково-педагогічного персоналу, що забезпечує навчальний процес: 4 доктори наук, професори, 21 кандидат наук, серед яких – 2 професори, 15 доцентів. Усі викладачі за своїм рівнем підготовки відповідають займаним посадам.

Усі науково-педагогічні працівники мають освіту й науково-педагогічну кваліфікацію, відповідну до профілю дисциплін, що викладають. 100 % викладачів протягом останніх п'яти років взяли участь у заходах з підвищення кваліфікації.

Група забезпечення за напрямом підготовки 6.030302 «Реклама і зв'язки з громадськістю (за видами діяльності)» складає 5 осіб: Яресько К. В. – к. пед. н, доцент, Чекштуріна В. М. –

Голова комісії:

В. Ф. Іванов, д. філол. н., професор

д. н. з соц. комунік., професор, Зима О. Г. – к. е. н, доцент, Просяник О. П. – к. філол. н, доцент, Птащенко О. В. – к. е. н, доцент.

Кафедра управління соціальними комунікаціями є випусковою за напрямом підготовки 6.030302 «Реклама і зв'язки з громадськістю (за видами діяльності)». Кафедру очолює Яресько Катерина Вікторівна, кандидат педагогічних наук, доцент.

На кафедрі управління соціальними комунікаціями працює 10 фахівців, з яких: 1 доктор наук, професор; 8 кандидатів наук, з них – 5 доцентів; 1 особа без наукового ступеня та вченого звання. Усі викладачі за своїм рівнем підготовки відповідають займанім посадам.

За період 2015-2018 рр. викладачі кафедри управління соціальними комунікаціями проходили міжнародні стажування, брали участь у міжнародних науково-практичних конференціях з реклами і зв'язків з громадськістю.

Експертна комісія зазначає, що чисельність науково-педагогічних (педагогічних) працівників, що обслуговують спеціальність і працюють у навчальному закладі за основним місцем роботи, які займаються вдосконаленням навчально-методичного забезпечення, науковими дослідженнями, підготовкою підручників та навчальних посібників, складає 100%.

Висновок. Кадрове забезпечення освітнього процесу підготовки бакалаврів за напрямом підготовки 6.030302 «Реклама і зв'язки з громадськістю (за видами діяльності)» у Харківському національному економічному університеті імені Семена Кузнеця в цілому відповідає Державним вимогам до акредитації, Ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності. Експертна комісія звертає увагу на необхідність моніторингу кількості видів та результатів професійної діяльності викладачів, які забезпечують освітній процес.

5. Матеріально-технічне забезпечення

ХНЕУ ім. С. Кузнеця розташований у центрі міста Харкова, де компактно розміщені шість навчальних корпусів, господарчі споруди, фізкультурно-оздоровчий комплекс та науково-бібліотечний корпус.

Загальна площа приміщень становить 75320 м², з яких навчальна – 13250,17 м². Таким чином, питома навчальна площа складає 2,7 м² на одну особу ліцензованого обсягу дійсних ліцензій з урахуванням навчання за змінами, що відповідає нормі.

Університет має сім гуртожитків.

Результати проведеної перевірки свідчать, що навчальний процес забезпечений усім необхідним обладнанням, устаткуванням, приладами. Усі види занять, що передбачені навчальними планами, у повній мірі забезпечені необхідними навчальними площами, технічними засобами, лабораторним устаткуванням у відповідності до вимог робочих навчальних планів.

Університет розташований в спеціально побудованих приміщеннях. Приміщення корпусів мають централізоване водопостачання, каналізацію, центральне опалення. Системи знаходяться у належному стані. Санітарно-технічний стан приміщень університету відповідає вимогам пожежного та санітарного нагляду та систематично перевіряється відповідними службами.

Запити навчального процесу в автоматизованому обслуговуванні забезпечує інформаційно-керуюча система університету (підсистеми «Поточний контроль», «Сесія», «Бібліотека», «Навчальний відділ», «Кадри» тощо).

У ХНЕУ ім. С. Кузнеця працює їдальня, буфети. Медичне обслуговування студентів здійснюють медичні пункти.

При організації фахової підготовки бакалаврів використовується комп'ютерна техніка із застосуванням як стандартного програмного забезпечення, так й спеціалізованих пакетів. Студенти використовують комп'ютерну техніку не тільки для виконання лабораторних занять, але й для виконання тестових завдань та програм перевірки знань. Студенти напрямом підготовки 6.030302 «Реклама і зв'язки з громадськістю (за видами діяльності)» мають

Голова комісії:

В. Ф. Іванов, д. філол. н., професор

можливість користуватися сучасною комп'ютерною технікою у комп'ютерних класах ХНЕУ ім. С. Кузнеця, а також у комп'ютерних класах гуртожитку.

Окрім закріплених безпосередньо за кафедрою комп'ютерних лабораторій, які використовуються під час викладання навчальних дисциплін, де нормативно передбачений обов'язковий доступ до робочого місця ПЕОМ, студентам надаються інші ресурси ХНЕУ ім. С. Кузнеця для забезпечення підготовки до інших дисциплін навчального плану, зокрема, мультимедійне обладнання для проведення лекційних занять, аудиторії, комп'ютерні лабораторії для виконання практичних завдань тощо.

Таким чином, університет достатньо забезпечений комп'ютерною технікою для підготовки фахівців за напрямом підготовки 6.030302 «Реклама і зв'язки з громадськістю (за видами діяльності)».

Висновок. Як засвідчують результати перевірки, у ХНЕУ ім. С. Кузнеця у достатній кількості наявні навчальні приміщення, стан яких відповідає вимогам до санітарно-гігієнічних умов праці, що підтверджує можливість підготовки фахівців напряму 6.030302 «Реклама і зв'язки з громадськістю (за видами діяльності)».

6. Інформаційне забезпечення

Інформаційне забезпечення освітнього процесу підготовки бакалаврів з галузі знань 0303 «Журналістика та інформація» за напрямом підготовки 6.030302 «Реклама і зв'язки з громадськістю (за видами діяльності)» у ХНЕУ ім. С. Кузнеця засновується на створенні необхідних умов як для ефективного навчального процесу в аудиторіях, кабінетах і лабораторіях згідно з розкладом занять, так і для плідної позааудиторної роботи студентів під час підготовки до практичних занять, написання курсових і випускної робіт, а також у процесі підготовки викладачів до проведення занять.

У ХНЕУ ім. С. Кузнеця працює сучасна науково-технічна бібліотека, основні завдання якої полягають у накопиченні, створенні, збереженні та організації власних і світових інформаційних ресурсів, що відповідають вимогам навчального процесу й науково-дослідної роботи в університеті; забезпеченні інформаційних потреб студентів, викладачів і співробітників відповідно до принципів доступності, оперативності, інформативності і комфортності, що дозволяє займатись науковими дослідженнями та розробкою методичних рекомендацій в галузі знань 0303 «Журналістика та інформація».

Бібліотека університету нараховує понад 850 тис. томів. Загальна площа бібліотеки і читальних залів складає 1985,47 м. Наразі бібліотека продовжує комплектування фонду шляхом співробітництва з вітчизняними та закордонними видавництвами.

Кількість користувачів за єдиним читацьким квитком складає понад 10 500, загальний книжковий фонд складає 851 475 примірників. Електронний каталог фонду бібліотеки містить 168 083 записи.

У бібліотеці працює універсальний читальний зал, що має у своєму розпорядженні всі наявні документи з фонду бібліотеки, для обслуговування всіх категорій читачів – від студентів до викладачів. У цьому ж залі розташована філія Регіональної депозитарної бібліотеки Світового банку реконструкції й розвитку.

У всіх читальних залах бібліотеки відкрито доступ читачам до Інтернету. На основі пошукової системи використовується можливість електронного замовлення документів з будь-якого комп'ютера локальної мережі університету, також користувачі мають можливість перегляду своєї картки в електронному вигляді.

Сайт дистанційного навчання ХНЕУ ім. С. Кузнеця створено на базі системи Moodle (Modular Object Oriented Dynamic Learning Environment). Система Moodle є пакетом програмного забезпечення для створення курсів дистанційного навчання і web-сайтів (безкоштовним (з відкритим кодом) та найпоширенішим в світі та в Україні).

Голова комісії:

В. Ф. Іванов, д. філол. н., професор

Адреса сервера, на якому встановлено сайт дистанційного навчання – <https://pns.hneu.edu.ua/>. Сайт доступний як із мережі Інтернет, так і з локальної мережі університету.

Основна інформація про діяльність Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця розміщена на офіційному веб-сайті закладу освіти <http://www.hneu.edu.ua/>: структура, ліцензія та сертифікати про акредитацію, освітня /освітньо-наукова/ діяльність, зразки документів про освіту, умови для доступності осіб з інвалідністю та інших мало мобільних груп населення до приміщень, інформація про навчальні та наукові структурні підрозділи та їх склад, освітні програми, видавнича діяльність, перелік навчальних дисциплін, правила прийому, контактна інформація. Також, на офіційному веб-сайті університету розміщено основну інформацію про діяльність університету англійською, французькою, німецькою, російською мовами, що включає інформацію про структуру, ліцензію та сертифікати про акредитацію, освітні/освітньо-наукові програми, зразки документів про освіту, правила прийому іноземців та осіб без громадянства, умови навчання та проживання іноземців та осіб без громадянства, контактна інформація.

Інформація щодо підготовки бакалаврів з галузі знань 0303 «Журналістика та інформація» за напрямом підготовки 6.030302 «Реклама і зв'язки з громадськістю (за видами діяльності)» міститься на сайті кафедри управління соціальними комунікаціями – <http://www.kafusk.hneu.edu.ua/>, де представлено навчальну роботу кафедри, наукові праці викладачів, ступеневу структуру підготовки студентів, умови вступу та іншу необхідну інформацію стосовно підготовки бакалаврів напрямом 6.030302 «Реклама і зв'язки з громадськістю (за видами діяльності)» у ХНЕУ ім. С. Кузнеця.

Висновок. Стан інформаційного забезпечення щодо підготовки фахівців за напрямом підготовки 6.030302 «Реклама і зв'язки з громадськістю (за видами діяльності)» відповідає Державним вимогам до акредитації.

7. Зауваження, що були зроблені під час попередньої експертизи поданих акредитаційних матеріалів

1. За даними ЄДЕБО 8 студентів напряму підготовки 6.030302 «Реклама і зв'язки з громадськістю (за видами діяльності)» заочної форми навчання навчаються з терміном 5 років. З'ясувати та відобразити в експертних висновках.

Експертна комісія безпосередньо на місці перевірила діючий навчальний план 2015 р. за заочною формою навчання та зазначає, що строки навчання на основі повної загальної середньої освіти на заочній формі – 5 років, згідно навчального плану, ухваленого рішенням Вченої Ради ХНЕУ ім. С. Кузнеця від 18 травня 2015 року протокол №11 та затвердженого Наказом ректора №117/1 від 26.05.2015 р.

2. Звернути увагу на навчальний план напряму підготовки, що акредитується:

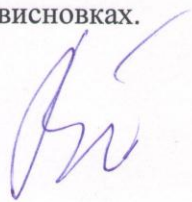
А) з'ясувати та відобразити в експертних висновках можливість виконання навчального плану відповідно до аудиторного навантаження студента (враховуючи кількість тижнів за семестр відповідно графіку навчального процесу);

Експертна комісія безпосередньо на місці перевірила діючий навчальний план 2015 р. напряму підготовки 6.030302 «Реклама і зв'язки з громадськістю (за видами діяльності)», робочі навчальні плани, розклад навчальних занять за кожним семестром за кожною навчальною дисципліною.

Комісія зазначає, що виконання аудиторних годин кожної навчальної дисципліни за розкладом навчальних занять повністю відповідає діючому навчальному плану 2015 р., робочим навчальним планам.

Б) відповідно до навчального плану загальна кількість кредитів складає 240 за весь цикл навчання, але загальна кількість годин складає 6780 ($6780/240=27,2$ годин). З'ясувати та відобразити в експертних висновках.

Голова комісії:

В. Ф. Іванов, д. філол. н., професор

Експертна комісія безпосередньо на місці перевірила діючий навчальний план та виявила, що за позиціями поданого в акредитаційній справі навчального плану пропущені години за *Кваліфікаційним екзаменом за спеціальністю* (4 кредити) та *Комплексним консультативним проектом* (10 кредитів), а саме $4 \cdot 30 = 120$ годин, та $10 \cdot 30 = 300$ годин.

Враховуючи вищевикладене:

кількість годин за строкою *Всього базові навчальні дисципліни* буде складати 4680 годин,
кількість годин за строкою *Всього цикл професійної підготовки* – 6030 годин,
кількість годин за строкою *Загальна кількість* – 7200 годин.

Комісія зазначає, що загальна кількість кредитів складає 240 за весь цикл навчання, загальна кількість годин складає 7200 ($7200/240=30$ годин).

3. З'ясувати та відобразити в експертних висновках кваліфікацію викладачів групи забезпечення напряму 6.030302 «Реклама і зв'язки з громадськістю (за видами діяльності)» (Яресько К. В., Зима О. Г., Просяник О. П., Птащенко О. В.) до спеціальності, що акредитується відповідно до п. 29 Постанови КМ України від 30 грудня 2015 р. № 1187.

Експертна комісія безпосередньо на місці перевірила кваліфікацію викладачів групи забезпечення напряму 6.030302 «Реклама і зв'язки з громадськістю (за видами діяльності)».

Комісія зазначає, що відповідно до п. 29 Постанови КМ України від 30 грудня 2015 р. № 1187. група забезпечення напряму підготовки 6.030302 «Реклама і зв'язки з громадськістю (за видами діяльності)» у ХНЕУ ім. С. Кузнеця складається з науково-педагогічних працівників, які працюють за основним місцем роботи та мають кваліфікацію відповідно до спеціальності і які не входять (входили) до жодної іншої групи забезпечення в поточному семестрі.

Члени групи забезпечення напряму підготовки 6.030302 «Реклама і зв'язки з громадськістю (за видами діяльності)» мають стаж науково-педагогічної діяльності понад 2 роки та рівень наукової та професійної активності, який засвідчується виконанням не менше 7 видів та результатів, перелічених у пункті 30 Ліцензійних умов:

Яресько Катерина Вікторівна – стаж роботи 26 років та рівень наукової та професійної активності 10 видів та результатів;

Зима Ольга Григорівна – стаж роботи 29 років та рівень наукової та професійної активності 7 видів та результатів;

Просяник Оксана Петрівна – стаж роботи 28 років та рівень наукової та професійної активності 8 видів та результатів;

Птащенко Олена Валеріївна – стаж роботи 11 років та рівень наукової та професійної активності 10 видів та результатів.

При цьому частка складу групи забезпечення спеціальності, яка має науковий ступінь та/або вчене звання складає 100% (норматив 60%), а науковий ступінь доктора наук та/або вчене звання професора складає 20 % (норматив 20%).

8. Підстави для акредитації.

Показники діяльності ХНЕУ ім. С. Кузнеця та їх відповідність вимогам до акредитації

На підставі аналізу поданих на акредитацію матеріалів і проведеної на місці акредитаційної експертизи підготовки фахівців напряму підготовки 6.030302 «Реклама і зв'язки з громадськістю (за видами діяльності)» галузі знань 0303 «Журналістика та інформація» у Харківському національному економічному університеті імені Семена Кузнеця експертна комісія дійшла висновку:

1. У ХНЕУ ім. С. Кузнеця підготовка фахівців за напрямом підготовки 6.030302 «Реклама і зв'язки з громадськістю (за видами діяльності)» проводиться на належному рівні.

2. Освітньо-професійна програма, навчальні плани, робочі навчальні плани відповідають встановленим вимогам і забезпечують державну гарантію якості освіти за вказаним напрямом підготовки.

3. Загальний професорсько-викладацький склад університету та якісний склад

Голова комісії:

В. Ф. Іванов, д. філол. н., професор

випускової кафедри управління соціальними комунікаціями дають змогу забезпечити належну підготовку майбутніх фахівців. На кафедрі ведеться активна науково-дослідна робота, напрям якої відповідає напряму підготовки, що акредитується. Це дозволяє підвищити наукоємність навчального процесу.

4. Наявність потужної матеріально-технічної бази, що характеризується широкими перспективами розвитку, значної видавничої бази, доступу до ресурсів мережі Інтернет, фундаментальної наукової бібліотеки, високий рівень навчально-методичного та програмного забезпечення, безперервність комп'ютерного навчання студентів сприяють широкій навчально-методичній підтримці студентів.

5. Якість підготовки фахівців відповідає державним вимогам, в університеті і на кафедрі управління соціальними комунікаціями реалізуються комплексні заходи щодо забезпечення працевлаштування випускників.

Таблиця відповідності Державним вимогам до акредитації наведена у Додатку А.

Разом з тим експертна комісія вважає за необхідне висловити зауваження, що не впливають на загальне позитивне рішення, але дозволяють поліпшити якість підготовки:

1) активізувати діяльність викладачів кафедри з підготовки навчальних посібників за фаховими дисциплінами;

2) удосконалити науково-дослідну діяльність професорсько-викладацького складу кафедри;

3) звернути увагу на необхідність моніторингу кількості видів та результатів професійної діяльності викладачів, які забезпечують освітній процес.

На підставі вищевикладеного та порівняння фактичних показників діяльності Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця, Державних вимог до акредитації та Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності експертна комісія МОН України зробила висновок про можливість акредитації напряму підготовки 6.030302 «Реклама і зв'язки з громадськістю (за видами діяльності)» освітнього ступеня «бакалавр» з ліцензованим обсягом 20 осіб денної форми навчання та 10 осіб заочної форми навчання.

Голова експертної комісії

доктор філологічних наук, професор,
завідувач кафедри реклами
та зв'язків з громадськістю
Київського національного
університету імені Тараса Шевченка

В. Ф. Іванов

Член експертної комісії

кандидат соціологічних наук,
доцент кафедри зв'язків з громадськістю
Національного університету
«Кієво-Могилянська академія»

Д. Л. Коник

Ректор ХНЕУ ім. С. Кузнеця

доктор економічних наук, професор
31 травня 2019 року

В. С. Пономаренко

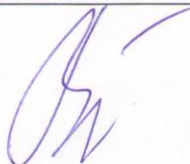
Голова комісії:

В. Ф. Іванов, д. філол. н., професор

ПОРІВНЯЛЬНА ТАБЛИЦЯ
Відповідність державним вимогам щодо якісних характеристик підготовки фахівців
за напрямом підготовки 6.030302 «Реклама і зв'язки з громадськістю (за видами
діяльності)» у ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Назва показника (нормативу)	Значення показника бакалавр	Фактично	Відхилення фактичного значення показника від нормативного
1	2	3	4
Якісні характеристики підготовки фахівців			
1. Умови забезпечення державної гарантії якості вищої освіти			
1.1. Виконання навчального плану за показниками: перелік навчальних дисциплін, години, форми контролю, %	100	100	–
1.2. Підвищення кваліфікації викладачів постійного складу за останні 5 років, %	100	100	–
1.3. Чисельність науково-педагогічних (педагогічних) працівників, що обслуговують спеціальність і працюють у навчальному закладі за основним місцем роботи, які займаються вдосконаленням навчально-методичного забезпечення, науковими дослідженнями, підготовкою підручників та навчальних посібників, %	100	100	–
2. Результати освітньої діяльності (рівень підготовки фахівців), не менше %			
2.1. Рівень знань студентів з загальної підготовки:			
2.1.1. Успішно виконані контрольні завдання, %	90	100	+10
2.1.2. Якісно виконані контрольні завдання (оцінки «5» і «4»), %	50	50	–
2.2. Рівень знань студентів з природничо-наукової (фундаментальної) підготовки:			
2.2.1. Успішно виконані контрольні завдання, %	90	Дисципліни не передбачено навчальним планом	
2.2.2. Якісно виконані контрольні завдання (оцінки «5» і «4»), %	50		
2.3. Рівень знань студентів зі спеціальної (фахової) підготовки:			
2.3.1. Успішно виконані контрольні завдання, %	90	100	+10
2.3.2. Якісно виконані контрольні завдання (оцінки «5» і «4»), %	50	85	+35
1. Організація наукової роботи			
Наявність у структурі навчального закладу наукових підрозділів	+	+	–

Голова комісії:

В. Ф. Іванов, д. філол. н., професор

1	2	3	4
3.2. Участь студентів у науковій роботі (наукова робота на кафедрах та в лабораторіях, участь в наукових конференціях, конкурсах, виставках, профільних олімпіадах тощо)	+	+	-

Голова експертної комісії

доктор філологічних наук, професор,
завідувач кафедри реклами
та зв'язків з громадськістю
Київського національного
університету імені Тараса Шевченка

В. Ф. Іванов

Член експертної комісії

кандидат соціологічних наук,
доцент кафедри зв'язків з громадськістю
Національного університету
«Києво-Могилянська академія»

Д. Л. Коник

Ректор ХНЕУ ім. С. Кузнеця

доктор економічних наук, професор
31 травня 2019 року

В. С. Пономаренко

Голова комісії:

В. Ф. Іванов, д. філол. н., професор

Додаток В

Порівняльна таблиця результатів виконання ККР при проведенні самоаналізу та акредитаційної експертизи студентами денної форми навчання напряму підготовки 6.030302 «Реклама і зв'язки з громадськістю (за видами діяльності)» першого (бакалаврського) рівня

Назва дисциплін, за якими проводились комплексні контрольні роботи	Група	Кількість студентів, осіб	3 них одержали оцінки при проведенні самоаналізу										3 них одержали оцінки при проведенні акредитаційної експертизи					Відхилення								
			5		4		3		2		Абсолютна успішність, %		Якість, %		Середній бал		Якість, %	Середнього балу								
			осіб	%	осіб	%	осіб	%	осіб	%	осіб	%	осіб	%	осіб	%										
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	29
Загальний цикл підготовки																										
«Українська мова (за професійним спрямуванням)»	605.73.15.01	20	1	5	9	45	10	50	0	0	100	50	3,55	1	5	9	45	10	50	0	0	100	50	3,55	0	0
Всього по циклу		20	1	5	9	45	10	50	0	0	100	50	3,55	1	5	9	45	10	50	0	0	100	50	3,55	0	0
Фундаментальний цикл																										
Дисципліни не передбачено навчальним планом																										
Професійний цикл підготовки																										
«Масова комунікація і інформація»	605.73.15.01	20	6	30	12	60	2	10	0	0	100	90	4,2	6	30	12	60	2	10	0	0	100	90	4,2	0	0
«Подієвий PR»	605.73.15.01	20	7	35	12	60	1	5	0	0	100	95	4,3	6	30	12	60	2	10	0	0	100	90	4,2	5	0.1

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	29
«Медіапланування»	6.05.73.15.01	20	2	10	12	60	6	30	0	0	100	70	3,8	2	10	12	60	6	30	0	0	100	70	3,8	0	0
Всього по циклу		20		25	60	60		15	0	0	100	85	4,1		23,3	60	60		16,7	0	0	100	83,3	4,1	-5	0,1

Голова експертної комісії

доктор філологічних наук, професор,
завідувач кафедри реклами
та зв'язків з громадськістю
Київського національного
університету імені Тараса Шевченка

В. Ф. Іванов

Член експертної комісії

кандидат соціологічних наук,
доцент кафедри зв'язків з громадськістю
Національного університету
«Києво-Могилянська академія»

Д. Л. Коник

Ректор ХНЕУ ім. С. Кузнеця

доктор економічних наук, професор
31 травня 2019 року

В. С. Пономаренко

Голова комісії:

В. Ф. Іванов, д. філол. н., професор